

Aakut Kræfteqarneq

Leukæmi

Imarisai

Saqqummersitsisoq: Neriumffii Kattuffiat • 2014
Ilusaa siulleq, naqiternera siulleq
Ilioqqaasoq: Stormes Grafisk
Assit: Johanne Olsen
Quppersakkamit uuminnga nutsigaq: Leukæmi
Nutserisoq: Else Noahsen Olsen
Kukkunersiuisoq: Johanne Olsen

- 4 Aallaqqaasiut
- 5 Leukæmi – aakkut kræfteqarneq – sunaava?
- 8 Misissuinerit suut ingerlanneqassappat?
- 11 Aakkut kræftit assigiinngitsut sisamat
- 11 *Aakkut kræfti Akut myeloid leukæmi (AML)*
- 15 *Akut lymfatisk leukæmi (ALL) (aakkut kræfti tassanngaannartoq)*
- 18 *Kronisk myeloid leukæmi (CML)*
- 23 *Kronisk lymfatisk leukæmi (CLL)*
- 26 Sananeqaatinik tigusilluni katsorsaaneq sunaava?
- 30 Sananeqaatinik tigusilluni annikinnerusumik nakorsaasiilluni katsorsaaneq sunaava?
- 31 Katsorsaariaatsinik allanik peqarpa?
- 33 Nammineerlunga qanoq iliorsinnaavunga?
- 35 Oqaatsit allattukkat
- 36 Suut allat aamma atuarsinnaavakka?
- 37 Sumi siunnersorneqarnissannik ikiorneqarsinnaavunga?
- 40 Aak aamma pateq

Aallaqqaasiut

Kræftimik nappaatip suussusersinera inunnut amerlanernut tupannartumik kinguneqartarpoq. Qisuariaatsit assigiinngitsorujussuupput. Amerlasuut annilaanganerujussuarmik tikinneqartarput, immaqalu nappaammik toqquteqarnissartik eqqarsaatigilertarlugu. Nappaatip suussusersinera inuit ilannut iliuseqarnissamik sapilersitsisarpoq, tassani pissutaasarpoq suut tamarmik tassanngaannaq siumut takuneqarsinnaanngitsutut aamma annertuallaartutut misinnartarmata. Allat nappaamminnik qaangiiniarnissaminut katsorsarneqarnissaminnullu pilersaarusiortutik aallartittarput.

Ukiut tamaasa qallunaat 700 missaaniittut aammikkut kræfteqalersimanerminnik paasitinneqartarput. Aakkut kræfti amerlanerpaatigut nappaataavoq imaannaanngitsoq. Katsorsaanerulli pitsaanerulersinneqarnissaa anguniarlugu ilisimatusarnikkut misissuisoqartuarpoq.

Una atuagaaraq aakkut kræfteqarnerit katsorsaanerillu assigiinngitsut pillugit apeqqutigineqarsinnaasut akissutaannik imaqarpoq. Aamma tassani sumi ilisimasalinnit siunnersorneqarsinnaaneq allanullu ilittut nappaateqartunut attaveqarsinnaanerit atuarsinnaavat. Aakkut kræftit allat sisamat ilisimaneqarput:

- Aakkut kræfti Akut myeloid leukæmi (AML)
- Akut lymfatisk leukæmi (ALL) (aakkut kræfti tassanngaannartog)
- Kronisk myeloid leukæmi (CML)
- Kronisk lymfatisk leukæmi (CLL)

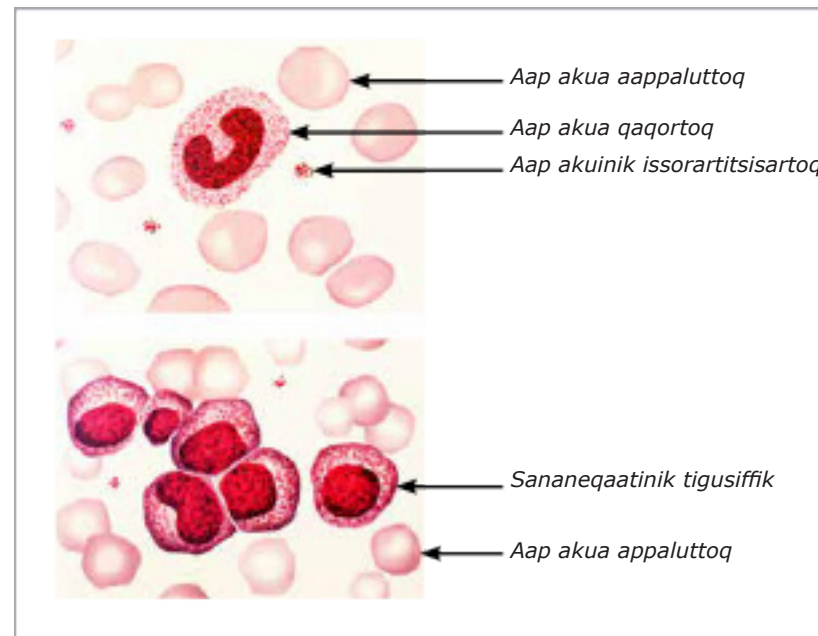
Aakkut kræfti akut lymfatisk meeqqani naammattoorneqartarnera nalinginnaaneruvoq, ukuli allat aakkut kræfteqariaatsit pingasut amerlanertigut inersimasuni naammattoorneqartarlutik. Aakkut kræftit sisamat, katsorsaariaatsillu tamaasa immikkut allaaserineqarneri uani atuagaqqami atuarneqarsinnaapput.

Nappaatit atuaganeri assigiinngillat, taamaattumik nappaatit pillugu apeqquteqarfigisinnaasatit tassaapput nakorsat peqqissaasullu ilinnik katsorsaasut, taakku nappaativit qanoq ittuuneranik akissuteqarfigilluarnerusinnaavaatsit.

Leukæmi – aakkut kræfteqarneq – sunaava?

Leukæmi aakkut kræftimik aamma taaneqartarpoq. Nappaat saarngit iluini aallartittarpoq: patermi, aatta pilersinneqarfiini. Aakkut kræfti patermi aap akuini qaortuni aallartikkajunnerusarpoq, tassani pissutaasarpoq sananeqaatit kingornuttakkat kukkusumik pilersimanerisigut aap akui qaortut amerlanerusut sananeqaatinit taakkunannga pilersinneqartaramik. Aakkut kræfteqalernermi apequtaasarpoq sumi kukkusumik pilersorqarneratigut aakkut kræfti sorliunersoq, maliitsigisaanillu sananeqaatit sorliit amerlavallaalernersut.

Nappaat annertusiartuleraangami patermi sananeqaatit ajortut ima amerlatigilersarput aap sananeqaatai ajunngitsut pilersinneqarnissaannut akornusiisarlutik, peqatigitillugu sananeqaatit ajortut aak aqqtugalugu timip sinneranut siaruaattarlutik. Aakkut kræftip qanoq pilertortarnera paasissagaanni pingaaruteqarpoq pateq suunersoq, qanorlu ingerlaaseqarnerisigut ilisimasaqarfigilissallugu.

Aapput sumi pilersinneqartarpa?

Aap sananeqaatai patermi sananeqartarput, taakkulu uumasinnaaneri killeqarput. Taamaammat inuunerput tamaat pateq sananeqaatinik nutaanik aatsinnut sanaartortarpoq. Sananeqaatit tigusiiffiit nutarterineq pisarpoq, taakkulu aap sananeqaataanut assigiinngitsunut agguarlutik inerittarput: aap akui qaqortut, aap akui aappaluttut aamma aap akuanik issoraatit, ataani takussutissaq takuuk. Ullup unnuallu ingerlanerini pateq sananeqaatinik milliard-inik pilersitsisarpoq. Inersimasup timaa 5 liiterit missaani aaqarpoq. Inunngornermi saarnit tamarmik aap sananeqaataanik sanaartortarput. Utoqqaaneruleraangattalu saarngit qitiunerusut kisimik aap sananeqaataanik sanaartortarlutik, tassalu niaqqup saarnga, qimerluk, tunersuk, najungasut, kuutseq, assaqqullu ilaa qulaatungaaniitlorlu.

Aap sananeqaataasa suneri	Nakorsaanermt taaguutit	Suliassaq/Sulinera	Amigaateqarnermt ersiut
		<i>Aseruuttoornissamut akiuuttoq</i>	
Aap akui qaqortut	- Granulocyttter - Lymfocyttter	Bakteriat toquttarpai. Akiuussutissamik antigen ajattuisumik pilersitsisarpoq aamma sananeqaatinik aseruuttoornikunik toqoraasoq.	Aseruuttoornissamut navianarnerulersoq.
Aap akui aappaluttut	Erytrocyttter	Puanniit timip ipiutaasartaanut silaannarmik ingerlaartitsisoq. Timip ipiutaasartaanit silaannaq puannut utertillugu ingerlaartitsisoq.	Aakilliorneq qasoqqaaneq, timip tamaviaartinnerani anersaartorlunneq, nissukkut pisulluni anniarnaq.
Aap akuanik Issoraatit	Trombosyttter	Aannermi unitsitsisartut.	Aannermi unitsitsinissamut ajornaku-soortitsisartut. Tilluusajaneq. Ikkikkut aanaarneq aamma qinngakkut aanneq.

Aap sananeqaatai sumut atorpat?

Pateq aap akuinik aappaluttunik aamma aap akuanik issorsaatiniq, kiisalu aap akuinik qaqortunik pilersitsisarpoq. Aamma sananeqaatit taakku assigiinngitsut, tamarmik assigiinngitsunik sulisarput.

Aap akui aappaluttut, erytrocyttter, puanniit timip ipiutaasartaanut silaannarmik ingerlaartitsisarput, aamma kuldioxid puannut uterteqqittarluq. Pateq aap akuinik aappaluttunik naammattunik sanaartunngippat, taava aakilliulissaatit (anæmi). Aakilliorneq qasoqqanikkut ersiuteqartarpoq, oqimaatsulerinermilu anersaartorlunnekkut, niukkullu pisunninni annialersinnaavutit.

Aap akui qaqortut illersuutitta ilaanut pingaaruteqarput. Bakterianit viranillu pisunit timitsinni aseruuttoqarnissaa illersortarpaat.

Aap akuinik qaqortunik assigiinngitsunik marlunnik peqarpoq, taakkulu marluk assigiinngitsunik immikkut suliassaqarput: granulocyttter aamma lymfocyttter.

Granulocyttst bakterianik ingerlaannartumik akiuinissaat pingaaruteqarnerpaajuvoq, taakkuli sivirusnerusooq isigalugu sunniuteqarpallaarneq ajorput. Taakkunungali taarsiullugu lymfocyttterqarpoq, taakkunani assigiinngitsut marluk nassaassaallutik: B-celler aamma T-lymfocyttter. B-celle-t akiuussutissaq antigenimik ajattuisooq pilersittarpaat, assersuutigalugu akiuussutissamik kapitikkaangatta taassumap ineriartorteqqittarpaa. T-lymfocyttter-t uumasuaqqat tappiorannartut toqussinnaavaat, pingaartumillu virus-imik ajoquteqarnermi sunniuteqarluartarlutik. Tassalu granulocyttter ingerlaannartumik akiuuttartut, lymfocyttter-t aseruuttoornissatsinnut akiuunnissarput isumagisarpaat.

Aap akuanik issorsaatit trombocyttter-t taqqanut taqqallu eqqaanut ajoqusersimasunut inissittarput, taamaalillutik aattoq unitsissinnaallugu. Aap akuanik issorsaatit aak issortittarpaat (koagulere). Aap akuanik issorsaatit naammattut pigingikkukkit aanaarnitit unitsikkuminaatsorujussuussapput. Tilluusajasarakasiussaait, pissuteqanngikkaluartumillu toornertut mikitigisunik aanaalersinnaallutit.

Aakkut kræfteqarneq sumit pissuteqarpa?

Aakkut kræfteqalernerup aallaavia ilisimatuunit suli paasineqanngilaq. Qularinngilaalli nappaatip pilinnginnerani assigiinngitsunik sunnerneqartarsimanissaq. Aakkut kræfteqalernerup piartornerani pissutaasoq ataasiinnaanngilaq. Kingornuttagaannissaa annikippoq, kisianni radioaktivinik qinngorfigitinneq aamma benzinamik ikualaanermit eqqakkanit nappaatip pilierartorsinnaaneraniq pisooqataasut ilagisinnaavaat. Aamma kemoterapimik atuinerit ilaanni aakkut kræfteqalernissamut navianaat annertunerulersinnaalluni.

Misissuinerit suut ingerlanneqassappat?

Nappaativit suussusersineqannginnerani arlaleriarlutit misissorneqaaqassaatit. Nakorsarisavit siullermik aaversinnikkut misissoqqaassavaatit, aammalu imerajuup sorujuarneqartarfitit annerulersimansut maluginiassallugit, aammattaaq tingut imaluunniit massat annerulersimansut misissussallugu. Taassuma kingorna nakorsavit aakkut kræfteqarnerit pasitsaakkuniuk, taava napparsimmavimmut innersuunneqassaatit. Amerlasuut napparsimmaviup ilaani misissorneqartarput, tassanilu katsorsaanerit arlaqartut pisinnaasarlutik. Utaqqiisaagallartumik pisariaqakkajuttarpoq, nappaammut suussusersiortaatsit katsorsaanernillu aammut tunngasunik nappaatinut immikkoortortaqarfimmi ingerlanneqartarmata, taakkulu ilisimatusarnermi napparsimmavinnut atassuteqartarlutik.

Aammik patermillu misissuinerit

Siullermik arlaleriarlutit aaversittassaatit. Amerlanertigut patermit peersinikkut misissugassamik tigusinissaq aamma pisariaqartarpoq. Misissuinerit taakku kingorna takuneqarsinnaalissaq aakkut kræftiunersoq, aamma aakkut kræfti sorliunersoq.

Patermik misissuinerimi kapuut atorlugu patermit millugussisoqartarpoq. Taassuma kingorna qiteralikkut misissugassamik peersisoqartarpoq, biopsi. Inersimasut timip ilaagut qerititsinikkut misissugassamik peersivigineqartarput, eqqissisaammillu iisiteqqaarneqakkajuttarlutik. Meeqqat tamatigut sinitsinneqartarput.

Misissuineq nalunaaquttap akunnerata affaa tikinnagu sivisussuseqartarpoq, annernarsinnaallunilu. Misissortereernerpit kingorna kapitinnerpit nalaa ullualunnguani annernalaaqqaarallassaaq qaangjutissallunili.

Ammik patermiillu peersinerit immikkut ilisimasalinnit assigiinngitsunillu periaasilinnit misissorneqartarput. Nappaatip eqqortumik paasineqarnissaa suussusersineqarnissaa anguniarlugu taama misissuisoqartarpoq. Sananeqaatit allisitsiut atorlugu misissorneqartarput, aammalu sananeqaatini piikkani sananeqaatit qaavini aalajangersimasunik manniup qaqortortaqarnersut (proteiner) misissorneqartarlutik. Taakku sananeqaatinik tusintilippassuarnik takunnissinnaasunik atortoqarlutik misissortarpaat. Aakkut kræftit sananeqaatai assigiinngitsuupput, qaamikkullu assigiinngitsunik manniup qaqortortaqarlutik. Taamaammat misissuinerup takutissinnaavaa aakkut kræfti sorleq nappaatiginerit.

Patermit misissugassamik peersineq qanoq ingerlanneqartarnerseq videomi uani takusinnaavat www.cancer.dk/stamcelle

Aakkut kræftip sananeqaataanit kingornuttakkanik misissuineq

Aamma kromosominik misissuisarneq aalajangersimasumik pisarpoq, taakku kingornuttakkanik imaqarput (DNA). Misissuinerimi uani kingornuttakkani allangornerit takuneqarsinnaasarput, taakkulu iluaqutigalugit aakkut kræftit assigiinngitsut takuneqarsinnaapput. Kronisk myeloid leukæmimi kingornuttakkani allangortoqarneq aalajangersimalluinnartoq ataaseq nassaassaavoq, taaneqartarporlu Philadelphia kromosomimik.

Periaatsit nutaat, tassalu (molekylærbiologiske metoder) atorlugit genit allangorneri kiisami misissorneqarsinnaalernikuupput, taakkulu mikingaaramik kromosomimik misissuutininik nalinginnaasunik takuneqarsinnaanatik. Periaatsit taakku atorlugit aakkut kræfti sorliunersoq eqqorluinnartumik paa sineqarsinnaavoq. Taakku nappaatip qanoq katsorsarneqarnissaanut takunninnissamat iluaqutaassapput, pissutigalugu genit allangornerisa takutissinnaagamikku qanoq ajornanngitsigisumik imaluunniit qanoq ajornakusoortigisumik nappaat peerneqar sinnaanersoq.

Periaatsit ilaat taakku atorlugit nappaatip sinnimininnguuluunniit takuneqarsinnaapput.

Misissuinerit allat

Puakkut aseruttoorsimaninnut takussutissaqarpat tarrarsortillutit misissorneqarnissat pisariaqalersinnaavoq. Maligaasat tusaaneqarsinnaanngitsut atorlugit timip iluanik misissuineq (ultralydsscanning) aamma tarrarsuilluni assilisat arlallit atorlugit qarasaasiakkut misissuineq (CT-scanning) aamma radiop maligaasai nalinginnaasut atorlugit assiliineq (MR-scanning) ilaatigut misissuinermit atornerqartarput, tassani paasiniallugu qungatsinni imerajuup sorujuarneqartarfii, sakissavit iluaniittut, nassat iluaniittut allisimanersut, kiisalu massak tingullu qanoq atsiginersut nalilersinnaajumallugit.

Meerartaarsinnaavunga? (kemoterapi naartusinnaanerlu)

Naartusinnaaneq kemoterapip sunnersinnaavaa, taamaammat katsorsartereernermit meerartaarsinnaaneq ajornakusoorsinnaavoq ajornarsivissimassalluniluunniit. Taamaammat kemoterapimik katsorsartereernerup kingorna nakorsat meerartaarusuttunut ikiuunnissaminut pikkoriffeqarnerujussuannorgnikuupput. Angutit ilaat katsorsartinnginnerminni anisuuminnik qerititsinnaapput, kingusinnerusukkut meerartaarsinnaanissaq pigiinnarusullugu. Arnat inuusunnerit ilaat katsorsartinnginnerminni mannisqaqarfimminnit qerititsinissaminut neqeroorfigineqartarput.

Aakkut kræftit assigiinngitsut sisamat

Aakkut kræftit assigiinngitsut sisamaapput. Aakkut kræfti tassanngaannartuunersoq imaluunniit ataavartuunersoq aallaavigalugu aggornilersorneqartarpoq, aammalu aap akui qaqortut sorliit nappaammi nassaasaanersut aallaavigineqartarlutik. Sananeqaatit tigusiffinniissinnaapput imaluunniit kingusinnerusukkut granulocytt- ngorsimasut (myeloid leukæmi) imaluunniit lymfocytt- ini (lymfatisk leukæmi).

Aakkut kræftit tassanngaannartut

akut myeloid leukæmi
akut lymfatisk leukæmi

Aakkut kræftit ataavartut

kronisk myeloid leukæmi
kronisk lymfatisk leukæmi

Aakkut kræftit assigiinngitsut assigiinnik pissuseqartarput, taamaakkaluartorli pileriertortarneri napparsimasunullu ataasiakkaanut siunissaq qanoq isikkoqarnersoq assigiinngitsorujussuusaluni.

Aakkut kræfti sorleq napaatiginerit apeqqutaatillugu katsorsarneqassaait. **Tassanngaannartumik akut leukæmimik** nappaateqaleruit ingerlaannaq katsorsarneqassaait. **Ataavartumik Kronisk lymfatisk leukemimik** nappaateqaleruit malunniutaalu sualunngippata, katsorsarneqassanngilatit. **Ataavartumik Kronisk myeloid leukemimik** nappaateqaruit, taamatut nappaatillit amerlanerpaartaatut iisartagaq Imatinib (Glivec®) atorlugu katsorsartissaait. Tamatigut aalajangersimasumik nakkutigineqarlutit misissortikkiartortassaait, misissortinnerit sap. akunnerinit qaammatikkaartumik akuttussuseqartarput. Immikkoortut tulliini akut myeloid leukæmi (AML), akut lymfatisk leukæmi (ALL, kronisk myeloid leukæmi (CML) aamma kronisk lymfatisk leukæmi (CLL) tamarmik immikkut allaaserineri atuakkami uani atuarsinnaavatit.

Aakkut kræfti Akut myeloid leukæmi (AML)

Aakkut kræfti Akut myeloid leukæmi kræfteqaleqqajaanermut malunniutai granulocytt- ni aallartittarpoq, granulocytt- lu bakterienik assigiinngitsunik toqoraasartuupput. AML-ip inersimasut eqqornerusarpai. Inersimasuni nappaat agguaqatigiissillugu 55-it missaani ukiullit nappaammik suussusersiffiqineqartarput.

Akut myeloid leukæmip malunniutai

Akut myeloid leukæmip malunniutai sukkasuumik pileriartortarput. Aakilliorneq, (anernikulunneq, uummammik tillerulunneq, qasoqqaneq, uissannguneq), aanaalersinnaaneq, aseruuttoornerit kissarneqarnerlu malunniutaasarput.

Kemoterapimik katsorsartinneq

Akut myeloid leukæmi sukkasuumik pisarnera pissutigalugu katsorsaaneq piaartumik allartittariaqartarpoq. Siullermik nappaat peerniarlugu kemoterapimik katsorsartissaatit. Nakorsaatit assigiinngitsut marluk atorneqartarput, taakkulu ullut pingasut aamma arfineq marluk malittariissillugit tunniunneqartarput. Nakorsaat ARA-C ulluni arfineq marlunni pineqartarpoq, katsorsartinermilu aamma kingusinnerusukkut pineqakkajuttarluni. Ullut pingasut arfineq marlullu katillugit marloriarluni sapaatit akunneri sisamat tallimalluunniit akunneralugit nakorsaat tunniunneqartarpoq. Tamatuma kingorna nappaatip takkuteqqinnginnissaa anguniarlugu kemoterapimik katsorsartissaatit, taannalu nakorsaammik ARA-C-mik annertuumik annertussusilikkamik atuinikkut pisarpoq. Nakorsaat taanna kisimiitillugu, imaluunniit kemoterapimi nakorsaatit nutaat ilanngullugit atorneqartarput, tassani sananeqaatit ajortut sapinggisamik assigiinngitsutigut eqqorneqartuarnissaat anguniarlugu.

AML-imik napparsimasut 10 %-it missaani amerlassusillit AML-imik immikkut ittumik promyelocyt leukemimik taagorneqartumik nappaateqartarput. Siullermik A-vitaminsyremik katsorsarneqartarput kingornatigullu kemoterapimik.

Kemoterapimik nappaammuk katsorsaanerit tamaasa katsorsaanerup qanoq sukullu sunniuteqarluarsimanagera nakorsanit nakkutigineqartarpoq. Patermik misissuinnikkut tamanna paasinierneqartarpoq. Patermi nappaat peerneqarluarsimappat, taava aalajangersimasumik misissortittarnikkut nakkutigineqarnissannik neqeroorfigineqassaatit. Nappaatip takkuteqqinnginnissaa annertuumik aarlerinaateqarpat, taava sananeqaatinik tigusilluni aalersuinissaq pisariaqalersinnaavoq.

Kemortilluni katsorsarneqarnermi saniatigut sunniutaasartut

Kemoterapimik katsorsarneqarnermi aakkut kræftip sananeqaatai, sananeqaatillu aap sananeqaataanik ajunngitsunik pilersitsisartut sunnertarpei. Saniatigut sunniutaasartut malunniutaani apequtaasarpoo kemoterapi sorleq atorneqarnersoq. Saniatigut sunniutaasartut nalinginnaanerpaat uani eqqartorneqarput.

Katsorsartereernerpit kingorna siullermik aseruuttoornissannut aarlerinaat annertussaaq, tamannalu ulorianarsinnaavoq. Tassani pissutaavoq aap akui qaortut nappaat pissutigalugu ikittuaraakkajuttarmata, katsorsarneqarnermilu suli ikinnerulertarlutik. Aammattaaq kemoterapimik katsorsartereernerup kingorna aanaalernissamut aarlerinaateqarpoq, tassani pissutaavoq aap akuanik

issoraatit amigaataasarmata. Oqarasuaammuk sianerfigisinnaasannik tunineqassaatit, kissarneqalissagaluaruillu toqqaannartumik immikkoortortaqaarfimmuk sianersinnaassaatit. Piffissap ilaani aalersorneqaqittassaatit, katsorsartinermi imminermi aakilliorneq pilertarmat annikinnerulertarluniluunniit.

Nutsat sananeqaataat aamma sananeqaatit inalukkap ameraasaaniittut kemoterapii sunnertarpei. Tassani nutsat katattarput, meriannuneq, meriarneq, aamma timminneq atugaasarlutik. Taamaammak katsorsartinermi qasuneq kajumiinnerlu amerlanerit atortarpat. Nutsat naaqqittarput, katsorsartinermi naammassineqareeraangat malunniutit allat aamma peeruttarlutik.

Sananeqaatinik tigusilluni aalersuineq

Napparsimasut ilaat akut leukæmimik sualuttumik peqartarput, tassani kemoterapi nalinginnaasoq atorsinnaasarani. Taamaammak sakkortunerusumik katsorsarneqartarput. Kisianni aap sananeqaataanik ajunngitsunik pilersitsisartoq sakkortuallaamik katsorsarneqareeraangat ataavartumik innarlerneqartarpoq. Taamaammak sananeqaatit tigusiffiik nalinginnaasumik aaliortussanik aalersuineq akut leukæmimik napparsimasunut sakkortuumik katsorsaanermit tunniunneqartalerneqarpoq. Sananeqaatinik tigusiffiit taakku qatannugutaasut aavanit aaversittartumilluunniit allamit sananeqaatit tigusiffiini nalunaarsorneqartumit (allogen) tunniussisoqartarpoq.

Akut myeloid leukæmimik nappaateqaleqqinneq (AML) qanoq katsorsarneqartarpa?

AML-imik nappaateqaleqqilermi katsorsartinneq katsorsartinermi siullermi ajornakusoornerusarpoq, aammalu napparsimasunut ataasiakkaanut nalimmassarneqassalluni. Napparsimasut inuusunnerusut sananeqaatinik tigusilluni.

aalersuineramik katsorsarne qarnikuunngitsut sananeqaatinik tigusilluni katsorsarneqarnissamik neqeroorfigineqarsinnaapput. Ingerlatseriaatsinik pitsaanagerusunik nassaarniarneq ilisimatusarnikkut ingerlaavartumik paasiniarneqarpoq, taakkulu ilagaat akiuussutissaq antigenimik ajattuisoq atorlugu katsorsaaneq, taakku aakkut kræftip sananeqaataanut qisuariartartuupput.

Napparsimasut affaasa missaat sananeqaatinik tigusilluni aalersuineq atorlugu katsorsartereernikuullutik nangeqqittut aaversittartumit aap akuinik qaqqortunik aalersortinneq iluaqutigisarpaat, tassani aaversittartup aavata sananeqaataasa aakkut kræftip sananeqaatai saassuttarmagit.

Nakkutigineqarluni misissortinneq

Illoqarfigisanni imaluunniit ilisimatusarnermut attuumassuteqartumik immikkoortortaqaarfimmi aammut tunngasunik nappaatillit misissorneqartarfigisaani nakkutigineqarlutit misissortittassaait. Tassani qanoq inninnik aammalu nappaammut malunniuteqarnerisutit nakorsamit apersorneqartassallutit. Nakkutigineqarlutit misissortinninni aaversittassaait. Misissortinnerit ilaani tarrarsorneqarlutit imaluunniit timip iluagut misissortittassaait (ultralydsundersøgelse).

Apeqqutissaqaruut peqqinnissaqarfimmi nakorsaq attavigisartakkat oqaloqatigiuk
– aamma piffimmi nakkutigineqarlutit misissortittarninni.

Siunissaq isigalugu qanoq ittoqarumaarpa?

Nappaatip qanoq pinissaanik missiliuinermi apequtaassaaq katsorsartereerperit kingorna kræftip sananeqaatai tamarmik aserorneqarsimanersut. Nappaativit qanoq pinissaanik nakorsaq aperisinnaavat, kisianni nakorsarisavit qularnaatsumik akissuteqarnissaa naatsorsuutigiuminaassinnaavoq.

Sulisut ilinnik katsorsaasut oqaloqatigikkat

Katsorsarneqarnerit tamarmik saniatigut sunniutaasartunik malitseqartarput, aamma inuit katsorsaariaatsinut assigiinngitsunut qisuariartarneri assigiinngitsuusarput. Qujanartumilli katsorsartittut tamarmik saniatigut sunniutaasartunik taagorneqartunik eqqorneqarneq ajorput. Katsorsartinnissannut sulisut qinnuigisinnaavatit malunniutaasartut pillugit peqqissaarullugu allaatigisamik piniarlutit. Taakku siunnersorsinnaavaasit ilitsersorlutillu qanoq ilillutit malunniutaasartunik annikillisisinnaasutit.

Akut myeloid leukæmimik katsorsaanerit ukiuni kingullerni pitsanngoriartornikuupput, ilimanaateqarporlu ukiuni aggersuni sulii aamma pitsaanerulerumaartut. Siunissami qanoq iliortoqarsinnaaneranut tunngasunik paasisaqarusukkuit kisitsisit nalunaarsuusiorterillu Kræftens Bekæmpelsep nittartagaani uani atuarsinnaavatit www.cancer.dk.

Akut lymfatisk leukæmi (ALL) (aakkut kræfti tassanngaannartoq)

ALL sukkaasuumik pileriaortortarpoq, amerlanerillu nappaatip suussusersineqarnerata nalaani napparsimasorujussuusarlutik. Amerlanerpaatigut aakilli- ornerit malunniutaasarpur: anernikulunneq, uummammik tillerulunneq, qasuneq uissanngunerluunniit, aamma aap akuanik issorsaatinik amigaateqarnermik malunniutit: aanaaqqajaaneq aseruttoornerlu. Malunniutit allat: imerajuup sorujuarneqartarfii anginerulersarput, aamma massak tingullu annerulersarlutik.

Aakkut kræfteqarnerup taamaattup lymfocytet eqqortarpei, taakkulu ilaatigut bakterianik saassussisartuupput. Akut lymfatisk leukæmip meeqqani naammattuukkajunneqarnerusarpoq.

Akut lymfatisk leukæmiimik katsorsaaneq (ALL)

Nappaat suussusersineqaannartoq katsorsaaneq aallartittarpoq, siunertaa- sarporlu nappaatip peerneqarnissaa. Kemo nakorsaatinik arlariinnik akullugu tunniunneqakkajuttarpoq; taamatut sunniuteqarluarnerusarput pissutigalugu nakorsaatit assigiinngitsut tamarmik aamma kræftip sananeqaataanut immikkut sunniuteqartaramik. ALLimik napparsimasut 75%ii sinnerlugit siullermeerluni katsorsaanerimi nappaat peerneqarluinnartarpoq.

Nappaatip peerneqareernerani katsorsartinnerit aallartereersoq inger- laqqissaaq, taamaalilluni sunniutaa attatiinnarneqassammat. Katsorsartin- neq taanna aamma kemoterapiimik ingerlanneqassaaq, tassanilu nakorsaatit arlariit atorneqassallutik. Kemoterapi tulleriissaartumik tunniunneqartarpoq aalajangersimasunik akunneqartartussanik. Katsorsartinneq eqqumiiginalaarsinnaagaluamik ukiup affaani ingerlanneqartarpoq. Tamatuma saniatigut kemoterapi nakorsaammik metotrexatimik imalik toqqaannartumik qiteralinnut tunniunneqartassaaq, tassani qiteralinni qaratsannilu nappaatip uteqqinnginnissaa anguniarlugu. Nakorsaat qiteralimmut toqqaannartumik tunniunneqartarpoq, pissutigalugu aakkut kemoterapeertinnermi nakorsaat qiteralimmut qaratsamullu iserneq ajormat.

Nappaatip takkuteqqinnissaa pinaveersaartinniarlugu napparsimaleq- qinnginnissamut katsorsartinneq amerlarnertigut ingerlatiinnarneqartarpoq. Katsorsartinneq iisartakkanik assigiinngitsunik marlunnik atuinikkut kemo ingerlanneqartarpoq. Aappaa ullut tamaasa iisassavat, aappaalu sapaatip akunneranut ataasiarlutit iisassallugu.

Meeqqani ALL-eqartunut nappaatip takkuteqqinnissaanik pinaveer-saartitsilluni katsorsaaneq ukiuni marluni pingasuniluunniit nappaatip suus-susersineqarnerata kingorna katsorsaasarnissaq pisariaqartarpoq.

Immikkorluinnaq pisoqartillugu akiuussutissamik antigenimik ajattuisumik katsorsaaneq (antistofbehandling) periarfissaavoq. Nakorsaat taanna sananeqaatit akornuserneqarsimasut qaavinut atornerqartarpoq. Akiuussutissamik antigenimik ajattuisumik katsorsartinneq kusertitsivigineqarnikkut pissavat, peqqinnissaqarfimmilu uninngasariaqassanngilatit.

Kemortinnermi saniatigut sunniutaasartut

Piffissami kemoterapimik katsorsartinninni AMLimi allaaserineqartut assingimik saniatigut sunniutaasartunik malussartarnissavit ilimanaataa annertuneruvoq, takuuk qupp 10 aamma 11. Vinkristin®, taanna kemoterapimut ilaavoq, assanni isikkannilu kakillaalatitsisinnaavoq. Tamatumingga nakorsarisavit oqaluttuunnissaa pingaaruteqarpoq.

Napparsimaleqqinnermi sananeqaatinik tigusilluni katsorsaaneq

ALLimik napparsimasut ataasiakkaat sananeqaatinik tigusilluni katsorsarneqarnissamik neqeroofigineqartarput, aatsaalli nappaatip takkuteqqinneratigut tamanna atornerqartarluni.

Napparsimasut ilaat **akut leukæmitut** ittumik ima napparsimatigisarput kemoterapi nalinginnaasoq sunniuteqarsinnaanani. Taamaammat sakkortunerusumik katsorsarneqartariaqarput. Kisianni takuneqarsinnaasarpog taqqat aammik nalinginnaasumik sanaartorneri katsorsaaneq sakkortuallaartumik pineqarsimagaangat iluarsisinnaajunnaarlutik akornusersimasartut. Taamaattoqartarnera pillugu akut leukæmimik napparsimasut sakkortuumik katsorsartereernerisa kingorna nalinginnaasumik aaliorsinnaasunik sananeqaatinik napparsimasumut tunisisarneq atornerqarneruleriartorpoq. Sananeqaatit taakku qatanngummeersuusinnaapput imaluunniit aammik tunisisartumeersinnaavoq sananeqaatinut allattorsimaffimmeersumit (allogen).

Sananeqaatinik tigusilluni aalersuineq pillugu qupperneq 26-29-imi annertunerusumik paasisaqarfisinnaavat

Sulisut ilinnik katsorsaasut oqaloqatigikkat

Katsorsartinnerup ingerlanerani saniatigut malunniutit takkuttuartsinnaasarpur, aammalu inuit assigiinngitsut katsorsartinnermi assigiinngitsunik qisuariaateqartarlutik. Qujanartumilli inuit tamarmik saniatigut malunniutaasartunik taagorneqartunik eqqorneqarneq ajorput. Katsorsartinnissannut sulisut qinnuigisinnaavatit malunniutaasartut pillugit peqqissaarullugu allaatigisamik piniarlutit. Taakku siunnersorsinnaavaatsit iiltsersorlutillu qanoq ilillutit malunniutaasartunik annikillisisinnaasutit.

Nakkutigineqarluni misissortinneq

Illoqarfisanni imaluunniit ilisimatusarnermut attuumassuteqartumik immikkoortotaqarfimmi aammur tunngasunik nappaatillit sullinneqartarfianni nakkutigineqarlutit misissortittassaatit. Tassani qanoq inninnik aammalu nappaammur malunniuteqarnerisutit nakorsamit apersorneqartassallutit. Nakkutigineqarlutit misissortinninni aaversittassaatit. Misissortinnerit ilaani tarrarsorneqarlutit imaluunniit timip iluagut misissortittassaatit (ultralydsundersøgelse).

Apeqqutissaqaruit peqqinnissaqarfimmi nakorsaq attavigisartakkat oqaloqatigiuk – aamma piffimmi nakkutigineqarlutit misissortittarninni.

Siunissaq isigalugu qanoq ittoqarumaarpa?

Nappaatip qanoq pinissaanik missiliuinnermi apeqqutaassaaq katsorsartereernerpit kingorna kræftip sananeqaatai tamarmik aserorneqarsimanersut. Nappaativit qanoq pinissaanik nakorsaq aperisnaavat, kisianni nakorsarisavit qularnaatsumik akissuteqarnissaa naatsorsuuti giuinaattarpoq.

Akut lymfatisk leukæmimik napparsimasut nappaataasa qanoq pinissaanik missiliuinnermi apeqqutaasarpog qanoq ukioqarneq, qanoq inissisimaneq, nappaatillu qanoq siaruaassimatiginera. Napparsimalerpallaannginnermilu nappaatip iliuuseqarfiginissaa pitsaanagerarpoq.

Siunissap qanoq isikkoqarsinnaanera pillugu, Kræftens Bekæmpelsep nittartagaani kisitsisit nalunaarsuioernerillu uani atuarsinnaavatit www.cancer.dk

Kronisk myeloid læukemimik katsorasaaneq

Kronisk myeloid leukæmi sananeqaatinik aap akuinut qaqtortunut tigusiffinni aallartittarpoq. Qallunaat nunaanni ukiumut inuit 100rujut missaanniittut nappaatip eqqortarpei. CMLimik napparsimasut amerlanerpaartaasa kromosomiini aalajangersimalluinnartumik ataatsimik allanngorneqartarpoq, taanna taaneqartarpoq Philadelphia kromosom. Taanna kingornuttagaangilaq.

Aallaqqaammut malunniutaasinnaasut malunnarpiarneq ajorput, nappaallu malunnanngingajattumik pilersarluni. Malunniutit tassaasarput qasuneq, unnuami kiakkertarneq, annikitsumillu kissarneqarneq, kiisalu aanaaqqaaneq aseruuttoornerillu. Saarnit annernaleqqajaasarput, massallu anginerulerluni, tamannalu naakkut naqitsineqartutut malunniuttarpoq, tassanngaannarlu qaarsillartarneq, aamma tassanngaannaq kaalartarneq. Massaap annerulernerata malunniutigisarpai naakkut naqitsineqarneq anniarnelruunniit aamma oqimaanneq.

Kronisk myeloid leukæmimik katsorasaaneq (CML)

Kronisk myeloid leukæmi pingasunik killiffilerneqartarpoq, tassani sananeqaatit qanoq inneri qanorlu ajortigineri aalajangiisuusarput: ataavartumik killiffik, sukkatsikkiartortumi killiffik, malunniuteqalernerunermeri aap akuinik qaqtortunik inerilluarsimangitsunik aamma paternilu amerlanerusunik peqalernermeri killiffik. misissuinerup takutissinnaavaa aakkut kræfti sorleq nappaatiginerit.

Imatnib nakorsaataavoq CMLimik katsorsaanermeri 1999imi atortinneqartalersoq. Iisartaganngorlugu pineqartarpoq, amerlanerillu Glivec®-imik taaguutaa ilisimaneruaat. Nappaateqalissutaasumut sananeqaatit allannguutaannut katsorsaatissatut ineriartortinneqarnikuuvoq. Aakkut kræftip sananeqaataasa qaaviniittunut nerisat inuussutissartaasa ilaannut pisussanngorlugu suliaasimalluni, taamatullu sananeqaatit ajunngitsunit nalinginnaasunit sukkanerusumik alliarternissaat suliarisarpaat. Imatnibimik katsorasaaneq CMLimik katsorsaariaaseq mumisippaa. Siornatigut ataavartumik killiffik eqqumiiginarsinnaasumik ukiuni pingasuni sisamaniluunniit sivisussuseqartarpoq, qaqutigoortumillu ukiut 10lit 15-illu anguneqarsinnaasarlutik, kisiannili napparsimasut ilaannut sivikinerusinnaasarluni. Tassanngaanniit, nappaat sukkasuumik killiffeqarpoq sukkatsikkiartortumi killiffik imaluunniit malunniuteqalernerunermeri aap akuinik qaqtortunik inerilluarsimangitsunik aamma paternilu amerlanerusunik peqalernermeri killiffik. Aakkut kræftip pileriartornera sukkasuutut pissuseqarpoq, katsorsarnissaalu ajornakusoortorujussuulluni.

Imatnibimik katsorsaasalernerup kingorna napparsimasut 8090 pct-ii minnerpaamik ukiuni arfinilinni ataavartumik killiffimmiinnartalerput. Napparsimasullu 10 pctii ataallugit nappaataat killiffinnut allanut ingerlaqqittarlutik.

Nakorsaat ukiuni quliinnarni atorneqarnera pissutigalugu misilittakkat killeqarput. Taamaammatt katsorsaanerup ungasinnerusumut qanoq sunniuteqarnissaata nalilerneqarnissaa qularnaatsumik oqaatigiuminaappoq.

Killiffimmi ataavartumi CML-imik katsorasaaneq

Kronisk myeloid leukæmi killiffimmi ataavartumi nappaatigineqalersimasooq suussusersineqakkajuttarpoq, tassani aap sananeqaatai inerilluarsimangitsut 5 pct ataallugu nassaassaasarmata. Ukiualunnguit matuma siorna sakkortuumik kemoterapi atorlugu malitsigitillugulu sananeqaatinik tigusilluni aalersuineq kisimi atorneqartarsimavoq. Ullumikkut Glivec® atorneqartarpoq. Nakorsaatip nappaat piffimmi killeqanngingajattumi annertoorujussuarmik sunniuteqarfignisarpaa. Napparsimasut ilaasa sananeqaataat Glivec®imut akiuulluarsinnaasumik pilersitsisarput. Taamaattoqartillugu katsorsaanermeri iisartakkat allat atorneqarsinnaasarput.

Interferon alfa aamma Hydroxurea

Interferon alfa imaluunniit Hydroxurea aamma taakku marluutillugit napparsimasunut Glivec®imik sapigalinnut immikkut toqqakkanut nakorsaatigittinneqartarput. Aamma killiffimmi suillermi nappaat malunnaateqarneruppat katsorsaanermeri atorneqartarpoq. (Assersuutigalugu unnuami kiakkertaqattaarnerit pisarpata). Sananeqaatinik tigusilluni aalersuinnikkut katsorasaaneq ingerlanneqarsinnaanngikkaangat taava Interferon alfa ilaatigut Hydroxureamik imaluunniit Cytarabinimik ilallugu katsorsaasoqarsinnaavoq.

Nappaammik CML-imik sukkasuumik killiffimmiittumi katsorsaaneq

Napparsimasuni amerlanngitsuni nappaat ukiut ingerlanerini sukkasuumik killiffimmut ingerlaqqissinnaasarpog, tassani aap akui qaartut inerilluarsimangitsut 5 pct-inik amerlanerusut pigineqartarmata. Katsorsaanissaq ajornakusoornerulertarpoq, minnerunngitsumik kræft-ip sananeqaatai nakorsaammut Glivec®-imut akiuulluarsinnaalersimagaangata. Nakorsaallu sunniussinnaajunnaarsimassappat, taava Glivec®-imut assingusumik imaluunniit sakkortuumik kemoterapi atorlugu aamma / imaluunniit allap aavanit sananeqaatinik tigusilluni aalersuineq atorlugu katsorsarneqarnissannik neqeroorfigineqassaait.

CML-imi killiffik blastkrise (aammi paternilu aap akuinik qaartunik inerilluarsimangitsoqarfiunerusumi malunnaateqarnerusumilu katsorsaaneq)

Blastkrise killiffiit ajornersaaraat. Nakorsaait amerlanerusut atorlugit soorlu Imatnib-ik aamma atorlugu sananeqaatit ajortut annikillisinniarnegartarput. Aammi paternilu aap akuinik qaartunik inerilluarsimangitsoqarfiunerusumi malunnaateqarfiunerusumilu katsorsaanissami ilisimaneqartutuaavoq sananeqaatinik tigusilluni aalersuineq atorlugu katsorsaaneq, taannalu kisimi ajorunnaarnissamut iluatsissinnaasutut periarfissaalluni. Ajoraluatumilli napparsimasut 10 pct-iinnai ataallugit katsorsaaneq taanna iluatsittumik qaangertarpaat. Siusinnerusukkut Glivec® nakorsaatisimangikkukku, inuuninnut sivitsorsaaitut atorsinnaavoq.

Kronisk myeloid leukæmimi sananeqaatinik tigusilluni annikinnerusumik katsorsaaneq

Sananeqaatinik tigusilluni annikinnerusumik katsorsaaneq sananeqaatinik tigusilluni aalersuineq atorlugu katsorsaanertut nutaajunerusutut atornegartarpoq. Siullermeerluni katsorsaaneq sananeqaatinik tigusilluni aalersuineq atorlugu ingerlanneqartarpoq, kemoterapi qinngortartinnerlu nakorsaatinik annikinnerusunik atuiffiusarluni. Qupp 28 atuaruk.

Kemoterapimi saniatigut sunniutaasartut

Katsorsartinnerpit qanoq ittuunera apeqqutaalluni saniatigut sunniutaasartut malunniuttassapput. Saniatigut sunniutaasartut nakorsaati uani taaneqartuni atornegarnerusunilu nalinginnaanerusarput: Imatnib (Glivec®), Hydria aamma interferon.

Glivec®-imi nakorsaaitillu tassunga assingusut allat saniatigut sunniutigisartagaat nalinginnaanerpaat tassaapput naakkut annerisaqarluni iluaalliorneq, merianguneq, meriarneq aamma timminneq. Aamma nukikkut noqartoornert, nukikkullu anniarnert, anillannerillu saniatigut sunniutaasartut. Arlaqartarput amii saalisut kileqqajaalersartullu.

Imerpalasumik katersuuttoqalersarpoq, pingaartumik isikkut imaluunniit niukku, nererusussuseqannginneq, niaqorlunneq, uissannguneq, mamassutsit naamasinnaannginneri, sinissaaruttarneq aamma saniatigut sunniutaasartut nalinginnaasut ilagaat. Aap sananeqaataasa ikilineri aamma pisinnaasarluni.

Hydrea-mik katsorsartinnermi aap sananeqaataanik sanaartortoq annikillisinnaasarmat tamatumalu malitsigisarlugit aseruuttoornert aakilliornerlu. Hydrea-mik katsorsartinnermi tingup sunnerneqartarnera qaqutigoorpoq, taamaattoqaraangallu katsorsaaneq ingerlanneqarunnaartarpoq. Anillannerit aappillernerillu, amqip qalipaataani allanngorneq aamma ikit qaqutiguinnaq takkussinnaasarlutik, soorlu aamma annikinnerusumik nutsat katanneri, kukiillu allanngorneri. Saniatigut sunniutaasartut qaqutigoornerusut tassaapput puunganeq, niaqorlunneq, uissannguneq, takorruinerit, noqartoornerrillu.

Interferon illigisaqarpiarunnaarsitsisinnaavoq, kissarneqartitsisinnaalluni, qasoqqaneq, nukillaanganeq kiisalu meqqutip kappusimaffiani iluaalliornerisarluni. Arlallit meriangusarput, naakkut annerisaqarlutik, timmillutik, nukimmikkullu annerisaqarlutik, aamma saanermikkut avatimikkullu. Saniatigut sunniutaasartuni allani taaneqarsinnaapput niaqorlunneq, uissannguneq, ersineq, nikallungarujussuarneq, iluaagisaqarneq, sinissaaleqineq, ukkissilluarsinnaannginneq, nutsanillu saalisoorneq.

Nakkutigineqarluni misissortinneq

Illoqarfigisanni imaluunniit ilisimatusarnermut attuumassuteqartumik immikkoortartaqarfimmi aammut tunngasunik nappaatillit misissorneqartarfigisaani nakkutigineqarlutit misissortittassaait. Tassani qanoq inninnik aammalu nappaammut malunniuteqarnerisutit nakorsamit apersorneqartassallutit. Nakkutigineqarlutit misissortinninni aaversittassaait. Sananeqaativit misissorneqarneri aallaavigalugit Glivec®-imik katsorsartinnerpit qanoq sunniuteqarluartigisimaneranik nakorsap eqqortumik oqaluttuussinnaavaait.

Misissortinnerit ilaanni tarrarsorneqarlutit imaluunniit timip iluagut misissortittassaait (ultralysundersøgelse).

Apeqqutissaqaruit peqqinnissaqarfimmi nakorsaq attavigisartakkat oqaloqatigiuk – aamma piffimmi nakkutigineqarlutit misissortittarninni.

Siunissaq isigalugu qanoq ittoqarumaarpa?

Kronisk myeloid leukæmi katsorsarneqanngikkuni nappaatitut assigiinngitsunik atorqeartarpoq. Glivec®-ip atulersinneqarnerani katsorsaanerup annertuumik pitsanngoriaateqarneranik kinguneqarpoq, napparsimasullu amerlanerusut nakorsaammik tamatumingna iisartagaqarlutik katsorsartinnerminni suliffigisaminni soraaratik attassiinnartarput. Napparsimasut 90 pctiisa Glivec®-imik katsorsartissimanertik iluaqutigisarpaat, ukiullu tallimat angullugit inuusinnaasarlutik. Ikittunnguaannaat kisimik Glivec® iluaqutigineq ajorpaat, nakorsaattilluunniit tassunga assingusut. Taakkunannga arlallit killiffimmut ajornerusumut quppererit siuliini eqqaaneqartuni nappaateqalersarput. Napparsimasuni taakkunani sananeqaatinik tigusilluni aalersuineq atorlugu katsorsartinnissaq periarfissaavoq. Sananeqaatinik tigusilluni aalersuineq atorlugu katsorsartinnerup kingorna napparsimasut affai tikillugit ajorunnaartartut naatsorsuutigineqarpoq.

Siunissami qanoq iliortoqarsinnaanera pillugu, Kræftens bekæmpelsep nittartagaani kisitsisit nalunaarsuioernerillu uani ataursinnaavatit. www.cancer.dk

Sulisut ilinnik katsorsaasut oqaloqatigikkat

Katsorsartinnerup ingerlanerani saniatigut malunniutit takkuttuartarsinnaa sarput, aammalu inuit assigiinngitsunik katsorsartinnermi assigiinngitsunik qisuariaateqartarlutik. Qujanartumilli inuit tamarmik saniatigut malunniutaa sartunik taagorneqartunik eqqorneqarneq ajorput. Katsorsartinnissannut sulisut qinnuigisinnaavatit malunniutaasartut pillugit peqqissaarullugu allaatigisamik piniarlutit. Taakku siunnersorsinnaavaatsit ilitsersorlutillu qanoq ilillutit malunniutaasartunik annikillisisinnaasutit.

Kronisk lymfatisk leukæmi (CLL)

Kronisk lymfatisk leukæmi lymfocytterni inerilluarsimanngitsuni pisarpoq. Kronisk lymfatisk leukæmi taqissortutut pissuseqarluni ineriartortarpoq, aammalu aallaqqaataaniit malunniutinik malunnartoqarneq ajorluni. Nalaatsornerinnakkut nappaat suussusersineqakkajuttarpoq, paasineqaraangami amerlanngitsunik malunniuteqartarluni, imaluunniit malunniuteqanngivittarluni. Imerajuup qinersiini pullanneq malunniutaasarpog, sanigorneq, kiakkianerlu. Ukiuumut inuit 350 missaaniittut nappaammit taassuminnga eqqorneqartarput, pingaartumik 50it sinnerlugit ukiullit napparsimalertarlutik. Aakkut kræfti taanna atugaanerpaajuvoq.

CLL-imik katsorsaaneq assigiinngitsunik ingerlanneqartarpoq. Inuit ataa siakkaat qanoq inneri apeqqutaallutik katsorsaaneq ingerlanneqartarpoq, illillu timivit qanoq ittuunera apeqqutaatillugu, ukiut, malunniutit, aanni aavit sananeqaataasa amerlassusaat aamma nappaatip qanoq pilierartornera apeqqutaatillugu katsorsaaneq ingerlanneqartussaalluni. Napparsimasut arlaqartarput aakilliortut aamma aammi aseruuttornernik peqalersimasarlutik, taakku aamma katsorsagassaapput.

Katsorsagassaangitsoq

Nappaammit malunniuteqanngikkuit ajunngikkuillu katsorsartinnissat pisariaqassanngilaq. Taarsiullugu akulikitsunik aaversittarnikkut nakkutigineqassaatit, taamaalluni nappaatip qanoq iliartornera nakkutigineqassalluni. Taamaattoqartillugu piffissap sivikitsup ingerlanerani nakorsat misissuseqqinnermikkut siumut oqaatigisinnaassavaat nappaatip ajorseriarnissaanut annertunerusumik takussutissaqarpat, tassani nappaat suussusersineqariaannartoq takuneqarsinnaalereersimassaaq. Taamaattoqassappat pisarnermit akulikinnerusumik nakkutigineqarlutit misissortittassaait.

Kemoterapi iisartakkatut atorlugu

Nappaat malunniuteqarpat – pingaartumik 65it sinnerlugit ukioqaruit – katsorsartinneq kemoterapimik iisartakkat atorlugit ingerlanneqassaaq. Katsorsaaneq taanna ilaatigut binyrebarkhomonimik ilallugu ingerlanneqartarpoq.

Kemoterapi aakkoorlugu

Nappaammik annertuumik malunniuteqaruit, taava katsorsartinnissat nakorsaammik ataatsimik ingerlanneqassaaq, imaluunniit kemoterapi nakorsaait arlallit atorlugit kapuummik ingerlanneqassalluni. Napparsimasut amerlanerit nakorsaait Fludaraban aamma Cyklofosamid ataatsikkut pisarpaat.

Kemoterapip kingornagut saniatigut sunniutaasartut

Saniatigut sunniutaasartut qanoq ittuunerini apeqqutaasarpog nakorsaait sorliit atorneritit. Qajassuartumik kemoterapiimik katsorsaanermit saniatigut sunniutaasartut ikittuinnaasarpog, assersuutigalugu aap qaffasissusaa appalaarsimasog, annikitsuinnarmillu aseruuttoornissamut ulorianaateqartoq, soorlutaaq ataasiaannarluni kemoterapiimik katsorsartinnerup kingorna ullut arfineq marluk 14illu qaangiunnerini aanaartoqarnissamut ulo rianaat annikitsuinnaasinnaasog.

Tamatuma saniatigut oqqakkut aseruuttoornissamut annikitsumik ulorianaateqarsinnaavoq, meriannqusoqarsinnaalluni aamma nukikkut anniar-toqarsinnaalluni.

Sakkortunerusumik kemoterapiimik katsorsaanermit saniatigut sunniutaasartut akut leukæmimut kemoterapiimik katsorsaanermit assingupput. Uani saniatigut sunniutaasartut nalinginnaanerisut pineqarpog. Katsorsartereernerup kingorna piffissap ilaani siullertut aseruuttoornissannut ulorianaateqarsinnaavutit, taakkulu sualussinnaasarpog. Taamaattoqarsinnaaneranut pissutaasarpog aap akui qaqqortut amerlassusaa appassisorujussuusarmata, pingaartumik lyfocyttert nappaat pissutaalluni aamma appasittarmata, sulilu appasinnerujussuannqorsinnaasarlutik katsorsartinnerup nalaani. Kemoterapiimik katsorsartinnerup kingornatigut aap akuanik issorsaatit amigaatigineri pissutaallutik aanaalertoqarsinnaalluni. Piffissap ilaani aalersortittassaait, katsorsartinninni aakilliorneq sulit annertunerulersarmat.

Nutsat sananeqaatai aamma sananeqaatit inalukkat ameraasaaniittut kemoterapiimik sunnerneqartarpog. Tamanna nutsat katannerinik kinguneqarsinnaasarpog, meriannquneq, meriarnerit aamma timminneq. Amerlasuut inuummarlulertarpog qasullutillu katsorsartinnerup kingorna. Nutsat naaqqittarpog, taamaatullu malunniutit allat katsorsartereernerup kingorna sukkasuumik peerukkiartortarpog.

Sulisut ilinnik katsorsaasut oqaloqatigikkat

Katsorsartinnerup ingerlanerani saniatigut malunniutit takkuttuartsinnaasarpog, aammalu inuit assigiinngitsut katsorsartinnermit assigiinngitsunik qisuariaateqartarlutik. Qujanartumilli inuit tamarmik saniatigut malunniutaasartunik taagorneqartunik eqqorneqarneq ajorpog. Katsorsartinnissannut sulisut qinnugisinnaavatit malunniutaasartut pillugit peqqissaarullugu allatigisamik piniarlutit. Taakku siunnersorsinnaavaatsit ilitsersorlutillu qanoq ilillutit malunniutaasartunik annikillisisinnaasutit.

Qinnqortaalluni katsorsaaneq

Qinnqortaalluni katsorsaaneq pisarpog killiffiit kingulliit ilaanni, tassani ime-rajuup sorujiarneqartarfiisa allisimasut malunniutigisai annikillisinriarlugit imaluunniit massak annerulersimasup malunniutai annikillisinriarlugit. Qinnqortaaneq arlaleriarneqarneq ajorpog aamma sanatigut sunniutai ikittunnguullutik.

Nakkutigineqarluni misissortinneq

Ilisimatusarnermut attuumassuteqartumik immikkoortartaqarfimmi aammut tunngasunik nappaatillit misissorneqartarfigisaani nakkutigineqarlutit misissortittassaait. Tassani qanoq inninnik aammalu nappaammut malunniuteqarnersutit nakorsamit apersorneqartassallutit. Nakkutigineqarlutit misissortinninni aaversittassaait. Misissortinnerit ilaanni tarrarsorneqarlutit imaluunniit timip iluagut misissortittassaait (ultralysundersøgelse).

Apeqqutissaqaruit peqqinnissaqarfimmi nakorsaq attavigisartakkat oqaloqatigut – aamma piffimmi nakkutigineqarlutit misissortittarninni.

Siunissaq isigalugu qanoq ittoqarumaarpa?

Kronisk lymfatisk leukæmi napparsimasumiit napparsimasumut assigiinngitsorujus suusinnaasarpog. Napparsimasuni inuusunnerusuni nakorsat eqeersimaarnerujussuusarpog, aammalu siviuserusumik inuunissamut iluaqutaasinnaasumik katsorsaasarlutik. Nalinginnaasumik katsorsaanerup massakkuugallartumut inuunissap sulit siviuserulersissinnaaneranut periarfissiinngilaq, kisianni malunniutit annikinnerulersissinnaavaat. Nappaatip qanoq pinissaanik missiliuinermit apeqqutaasarpog nappaatip sumut killinnera, qanorlu annertutigisumik pateq sunnerneqarsimanersog, aamma aseruuttoornernut qanoq amerlatigisunut kinguneqartarnersut apeqqutaasarluni.

Siunissami qanoq ittoqarsinnaanera pillugu, Kræftens bekæmpelsep nittartagaani kisitsisit nalunaarsuisionerillu uani atuarsinnaavatit www.cancer.dk

Sananeqaatinik tigussilluni katsorsaaneq sunaava?

Sananeqaatinik tigussilluni katsorsaaneq annertuvoq aarlerinaateqarlunilu sananeqaatinut attuumassuteqarami, aammalu kikkut tamarmik katsorsaanermik taassuminnga neqeroorfigineqarsinnaannginnamik. Massakkuugalartumut taamaallaat Københavnimi Rigshospitalimi katsorsaaneq ingerlanneqartarpoq. Naatsorsuutigineqarporlu katsorsaaneq Århusimi 2009imi aallartinneqarsinnaajumaartoq.

Aammik tunisisartumit tunineqaruit, taava sananeqaatit taakkua aammi kræftit sananeqaatai ujassavai, neriutigaarpullu aamma toqussinnaassagai. Tassani apeqqutaaginnarpoq timip ipiutaasartai assigiinngitsut mikisuaqqat aamma qatanngutivit asserluinnagai piginerai, aamma aammik tunisisussatut tulluartutut inissisimagaluarlutik. Tassani pineqarpoq suleriaaseq annertooujussuaq, taamaammallu nakorsanit immikkut ilisimasalinnit peqqissaarluinnartumik suliarineqarnissaa pisariaqarluni.

Sananeqaatinik tigussilluni katsorsaanissamut sananeqaatit aammik tunisisartumit pissarsiarissavatit, aallu taanna pissarsiat sananeqaatinnut napparsimasunut taarsiutitut atorineqassalluni. Sananeqaatinik tigussilluni katsorsaannginnermi siullermik sakkortuumik kemoterapi peqqaarallassavat aammalu akulikitsunik timi tamaat qinngortarlugu katsorsarneqassaaq taamaaliornikkut aammi kræftip sananeqaatai toqorarniarlugit.

Kemoterapimik katsorsartereernerup kingorna ilaatigullu qinngortaanertalimmik, taava aak sananeqaatinik tigussiffigisaq taqqamut isertinneqassaaq taassuunalu aalersorneqassallutit. Nakkutigineqarluassaait, sap. ak. marlunniit sisamanut aseruuttoornissat pinaveersaarliarlugu kisimiitinnegassallutit. Kisimiitinnegarneq ima paasillugu, tassa ineeqqami ataasiuttarissamiissaait, tassani nerisat, sulisut atisaat, eqqiaasoqarneq pulaartoqarnerlu maleruagassaallutik. Katsorsaanerup aallartinninnerani paasitilluarneqassaatit. Aseruuttoornissat pinaveersaartinniarlugu nakorsaammik tunineqassaatit, taamaalilluni timivit aammut allamut qisuariarnissaanut aamma annikillisaasinnaasumik tunineqassallutit.

Qatanngummit imaluunniit aammik tunisisartumit sananeqaatinik tigussineq

Qatanngutinnit arnamit angumilluunniit sananeqaatinik tigussiffimmik pissarsissaguit, illit qatanngutitillu aap akuinit qaqortunit timip ipiutaasartai misissuiffigineqassapput. Sap. ak. marluk pingasut qaangiuppata misissuinerup inerneru paasisaqarfigissavasi.

suiiffigineqassapput. Sap. ak. marluk pingasut qaangiuppata misissuinerup inerneru paasisaqarfigissavasi. Taakku takutissinnaavaat qatanngutinnit sananeqaatinik tigusat ilinnut atorineqarsinnaassanersut. Qatannguppit ipiutaasartaa illit ipiutaasartannut assingulluinnartariaqarami. Sananeqaatinik tigussilluni katsorsaanissaq iluatsilluassappat illit sananeqaatinillu tunisisup ipiutaasartai imminnut assingulluinnartariaqarput.

Timip ipiutaasartaanik ilinnut assingusumik ipiutaasartalimmik ilaqutaqanngikkuit, taava aammik tunisisartut allattorsimaffianni ilinnut assingusumik ipiutaasartalimmik ujaasisoqarnissaa pisariaqalissaaq.

Amerlanertigut sananeqaatinik tigussiffiit kapuummik artotoqarluni tigussiffigineqartarput. Sananeqaatit taakku aammiittut aalajangersimalluinnartumik sananeqaateqassapput patermimi nutaaliortussatut atorineqassapput. Aammik tunisisartumit toqqaannarlugu tigusinissaq aamma periarfissaavoq, aak maskiinamik sananeqaatinik immikkoortitsisillugu.

Sananeqaatinik tigussilluni katsorsartinnerup kingorna saniatigut sunniutaasartut:

Sananeqaatinik tigussilluni katsorsartinnerup kingorna saniatigut sunniutaasartut suuneri marlunngorlugit avinneqarsinnaapput:

1. Patermi sulisut annikinnerulersimasut imaluunniit amigaataasut, tamannalu pissutigalugu saniatigut sunniutaasartut malunniuttartut
2. Aammik tunisisup patia napparsimasup timaata qisuariarfigigaa, tamannalu pissutigalugu saniatigut sunniutaasartut malunniuttartut (GHV)

Patermi sulisut annikinnerulersimasut imaluunniit amigaataasut, tamannalu pissutigalugu saniatigut sunniutaasartut malunniuttartut

Sananeqaatinik tigusilluni katsorsartinnerup kingorna, pingaartumik piffissami siullermi aseruuttoqarnissanut aarlerinaat annertunerussaaq, taamaammallu katsorsartereernerup kingorna antibiotikamik nakorsaaitortinneqassaait, ineeqqanilu immikkut ittuni tunillatsinnissat pinngitsoortinniarlugu kisimiitinneqarlutit sapaatit akunnerini marlunni pingasuniluunniit uninngatinneqassallutit. Taassuma saniatigut aallartisaatit katsorsartinnerpit kingorna aanaartoqalernissannut aarlerinaat annertunerujussuussaaq, aap akuanik issorsaait aanni amigaataaneri tassani pissutaallutik. Aamma arlaleriarlutit aalersortittassaait aamma aap akuanik issorsaatinik piffissap ingerlanerani aalersorneqartassallutit.

Aammik tunisisup patia napparsimasup timaata qisuariarfigigaa, tamannalu pissutigalugu saniatigut sunniutaasartut malunniuttartut (GHV)

Napparsimasup sananeqaatai aammillu tunisisup sananeqaatai assigiinngippata timivit allagalugit timit qisuariarsinnaavoq. Aalersuilluni katsorsaanerup aallartinninnerani illersuutivit annikillisaatissaanik nakorsaammik tunineqassaait. Taamaalilluni sananeqaatit ilinnut isertut tigunissaat ajornannginnerulerniassammat. Sivisunaviangilaq. Ajornartorsiullu alla pisinnaasoq tassa aammik tunisisup aavata akui qaqqortut illit sananeqaatit saassussinnaammagit, tassani pissutaavoq marluullusi assigiinngitsunik ipiutaasartaqarnersi. Aporaanneq pigaangat tassani pissutaasarpog aammik tunisisup aavata akui qaqqortut illersuutaasa ilagimmagit, illillu timit allagalugu. Taanna taaneqartarpog donormodpatient reaktion (aammik tunisisup napparsimasumut qisuariarneri) Tuluttuunngorlugu taaneqartarluni graftversushost naalisarlugu GVH. Qisuariaat ajornerusumik pisoqartillugu inuunermik navianartorsiortitsisinnaavoq, tassani pissutaasarpog iisiniarnermi atortoq, uummat tingullu ajoquserneqarsinnaasaramik. Taamatut pisoqarnissaa annikillisinriarlugu nakorsaammik pigaluaruillunniit, iluatsilluartumik ingerlanissaa qulakkeerniarlugu aammik tunisisup ipiutaasartaa illit ipiutaasartannut assingulluinnartariaqarami. Aammik tunisisupnapparsimasumutqisuariarneri annikillisinriarlugit aalersuilluni katsorsaanerup kingorna sivisunngitsumik annikillisarneqarsinnaassaaq. www.cancer.dk

Aalersuilluni katsorsaanerup kingorna saniatigut sunniutaasartut kingunerlutsisinnaanerat

Iisiniarnermi atortoq, uummat tingullu aalersuilluni katsorsaanermi sunnerneqarsinnaapput. Napparsimasut ilaat malugissutsimikkut akornuteqalersinnaasarpog aamma ameraasaat panilertarlutik. Arnani inuusunnerusuni siusissukku aqassaartalersinnaallutik. Ilaat sukkorermik nappaateqalertarpog inuunermillu sinnerani kapuummik atuisariaqartarlutik.

Uani suli annertunerusumik atuarit: www.cancer.dk/stamcelle

Sananeqaatinik tigusilluni katsorsarneqarnerup kingorna nakkutigineqarluni misissortittarneq

Sananeqaatinik tigusilluni katsorsarneqarnerup kingorna peqqinnissaqarfimmi katsorsartiffigisannut akulikitsunik misissortikkiartortassaait. Tassani aaliorfitit ajunngitsumik ingerlanersut misissorneqartassalluni. Taakku saniatigut kissaataanngitsumik timit allassarluni qisuariaateqartarnersoq nakorsap misissussavaa. Misissortinnerpit ilaani sananeqaatinnut tunngasunik misissuivigineqartassaait, aammik tunisisup sananeqaatai timinni suli sulinersut paasinarneqartassalluni.

Sananeqaatinik tigusiilluni annikinnerusumik nakorsaasiilluni katsorsaaneq sunaava?

Sananeqaatinik tigusiilluni annikinnerusumik nakorsaasiilluni katsorsaaneq sananeqaatinik tigusiilluni aalersuineq atorlugu katsorsaaneq nutaajunerusutut atorneqartarpoq, pingaartumik AMLimik nappaateqartunut atorneqartarluni. Siullermeerluni katsorsaaneq nalinginnaasumik aalersuineq ingerlanneqartarluni, kemoterapimili qinngortaaneq annikinnerusumik nakorsaasiisoqartarluni. Napparsimasuni inuusunnerusuni sananeqaatinik tigusiilluni annikinnerusumik katsorsaaneq katsorsaariaasitoqqamut taarsiunneqanngilaq. Napparsimasunulli utoqqaanerusunut amerlanernut atorneqarsinnaalluni sakkortuallaannginnera pillugu.

Katsorsarneqarneq taamaalilluni sakkukinneruvoq, arlalitsigullu sakkortuumik katsorsarneqarnertulli iluaqutaasumik sunniuteqartarluni. Sananeqaatinik tigusiilluni annikinnerusumik nakorsaasiilluni katsorsaaneq ilaatigut iluatsinneq ajorpoq. Taama pisoqartillugu aammik tunisisartumik sananeqaatinik illersuutini kapuut atorlugu tunisisoqarsinnaavoq – taaneqartartunik Tlymfocytter – taakkulu aakkut kræftip sananeqaatanut kissaatigisaq malillugu akiuussinnaaleqqartarput.

Katsorsaariaasitoq sananeqaatinillu illersuutini akuleriissitsilluni katsorsaaneq atorlugu ajorunnaarsinnaaneq peruserineqartunut allanisulli ajorunnaarsitsisinnaanera assigiinnangajappaa. Aalersuilluni katsorsartinnerup kingorna saniatigut sunniutaasartut aamma ikinnerusarput. Illuatungaagullu katsorsaariaasitoqqaminngarnit saniatigut sunniutaasartui sivisunerusarlutik. GVHp sunniutigisartagaasa taaneqareersut saniatigut ameraasat panernerisa, isit eqqai qanermilu iluaalliuutigineqartarneri atorneqakkajunnerusarput.

Sananeqaatinik tigusiilluni annikinnerusumik nakorsaasiilluni katsorsaaneq kingorna nakkutigineqarluni misissortittarneq

Aalersuilluni katsorsartinnertulli akulikitsunik misissortittarnissaq uani aamma pisariaqarpoq. Ullualunnguit uninnganerit pissutigalugu katsorsartinnerpit ingerlanera sakkukinnerussaaq. Piffissarli ungasinnerusoq isigalugu akulikinnerusunik misissortittarnissat pisariaqassaaq, tassani GHV aammik tunisisupnapparsimasumut qisuariarnera pissutigalugu nakorsat illersuutini katsorsaaneqminni allannguillutik annikillisaasarnissaat pisinnaasassamat.

Katsorsaariaatsinik allanik peqarpa?

Misileraalluni katsorsaaneq

Misileraalluni katsorsaaneq ilisimatuussutsikkut katsorsaariaatsimut nutaamut misissuineruvoq, sunniutigisartagaali naqqa tikillugu suli iluamik paasineqanngillat. Assersuutigalugu nakorsaatip nutaap akuersissutigineqannginnerani napparsimasunut nammineerlutik peqataarusuttunut misilittaagineqaaqartarpoq.

Nalinginnaasumik maleruagassaqqanngilaq kina katsorsaaneq misileraanermut akuersaassanersoq. Ilaatigut kræftip qanoq ittuunera aallaavineqartarpoq aamma nappaatip suussusersiniarnerata nalaani katsorsaasoqassanersoq, imaluunniit kræfteqaqqilernermi katsorsaaneq aallartinneqas sanersoq. Aamma apeqquataatinneqartarpoq tinunerup qanoq atsiginera siaruaassimanageralu. Aamma apeqquataasarpoq siusinnerusukkat katsorsarneqarsimaneq.

Misileraalluni katsorsaaneq aalajangersimasumik pilersaarusiortoqartarpoq (allattaaveqarluni) napparsimasut qanoq amerlatigisut katsorsartissanersut, qanorlu katsorsaaneq sivisutigissanersoq il.il.

Atuagaaqqami "Kliniske forsøg" (nakorsaaserinnermi misilittaanerit) atuakkit aamma takuuk www.cancer.dk/forsog

Misilileraaluni katsorsaaneq

Misileraalluni katsorsaaneq katsorsaaneruvoq sulii misileraaffigineqanngitsoq imaluunniit sulii inunnut katsorsarneqarnissamut periarfissaarutivissimasunut atortinneqartarluni. Siunertarinearpoq kræftimik napparsimasut inuu nerminniillu navianartorsiortut piviusoq aallaavigalugu pitsaanerpaamik katsorsarneqarnissaat.

Misileraalluni katsorsaaneq kræfteqartunut immikkoortortaqaarfimmi annertuumik immikkut ilisimasaqartuni aammalu ilisimatusarnermut immikkoortortaqaarfimmi attuumassuteqartuni ingerlanneqartarpoq. Peqqinhsaqarfimmi nakorsap peqqinnissamut qullersaqarfik aqqugalugu napparsimasut katsorsartinnissamut tassunga innersuussutigisarpai. Suliamullu paasisimasaqartunut ataatsimiititaliap peqqinnissamut qullersaqarfik misileraalluni katsorsaanissaq pillugu siunnersuuteqarfisarlugu.

www.cancer.dk/eksperimentel (misileraaneq), aamma Østdanmarkimi kræftip Immikkoortortaqaarfisa peqatigiiffianni (SKA) takuuk www.skaccd.org

Periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaanngitsut atorlugit katsorsaaneq

Periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaanngitsut atorlugit katsorsaaneq katsorsaariaasiuvoq peqqinnissaqarfimmi nakorsat nalinginnaasumik neqeroortigineq ajugaat. Innersuussutigineqarsinnaanngilaq katsorsaanissamut neqeroortit akuerisaasuttaaq naaggaarnissaat.

Kisianni illit nammineerlutit neqeroorummik allamik ilassuteqarnissannik toqqaasinnaavutit, maluginiartariaqarpalli periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaanngitsut atorlugit katsorsaaneermi qaqutigunnaq iluatsittoqartarmat, taamaattumik iluaqutissartaanik saniatigullu sunniutaasartunik qulakkeerlugu ilisimanittoqanngimmat aamma ilisimasariaqarpat. Periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaanngitsut ilaasa peqqinnissaqarfimmi katsorsartinnerit sunnersinnaavaat. Taamaattumik nakorsavit tunniussaaniit allaanerumsumik katsorsarneqaleruit nakorsarisavit oqaloqatiginissaa pingaaruteqarpoq.

www.cancer.dk/alternativ (qinigassaq alla)

Nammineerlunga qanoq iliorsinnaavunga?

Katsorsartereerperpit kingorna nukissaqannginneq qasusutullu misigisimaneq nalinginnaasuvuq. Napparsimasut ilaasa ikiorneqarneq tapersorsoneqarnerlu annertuumik iluaqutigisarpaat.

Katsorsartinnerup nalaani kingornalu timikkut sammisaqartarneq amerlasuunit assorsuaq nuannaarutigineqartarpoq, timikkut tarnimikkullu iluaallatsitsinerusutut misigisimalersamik. Qanoq iliornissat pillugu, suullu sammissagukkit pitsaanerusoq nakorsarisat oqaloqatigiuk.

Nerisat timikkullu sammisat

Kræftimik napparsimasut sanigukkajuttarput. Piffissap ilaani illigisaqannginneq nuanniilluutigisaramikku, meriannuneq, iisiniarnermikkut ajornaku-soortitsineq, allallu naat inalukkallu aqquataasigut ajornartorsiutit pilersarmata. Inunnit nappaateqanngitsuninngarnit peqqinnarnerusunik nerinerusariaqartarput, ima paasillugu nerisassat proteineqarnerusut orsoqarnerusullu nerinerusariaqaramikkit. Nakorsaq peqqissaasorluunniit siunnersorneqarnissannik aperikkat.

Katsorsartinnerup nalaani kingornalu timikkut sammisaqartarneq amerlasuunit assorsuaq nuannaarutigineqartarpoq, timikkut tarnimikkullu iluaallatsitsinerusutut misigisimalersamik. Qanoq iliornissat pillugu, suullu sammissagukkit pitsaanerusoq nakorsarisat peqqissaasorluunniit oqaloqatigikkit

www.cancer.dk/madtilkraeftpatienter (kræfteqarlutik napparsimasunut nerisassat) www.cancer.dk/motiongavner

Pujortartarpi?

Aakkut kræfteqaruit pujortartarlutillu, ajunnginnerussaaq pujortartarunnaaruit. Pujortartaruit katsorsartinninnut sunniuteqarsinnaavoq, katsorsartinninni nappaatip allatut pissuseqalerneranik annertunerulersitsisunik pisoqarsinnaagami.

Pujortarunnaarnissannut ikiorneqarusuppit?

Pujortarunnaarniarneq sapernartarpoq. Pingaartumik napparsimaleruttornerup nalaani. Kræftimut akiuiniartut piffissami 20082009 ilangullugu misiliummik napparsimasunut katsorsartittunut pujortarunnaarnissamut ikiuiniarluni neqeroorteqarpoq. Oqarasuaatikkut nammineerluunniit ornigunnikkut pissarsiarineqarsinnaallutik.

Imigassartorpallaarpit?

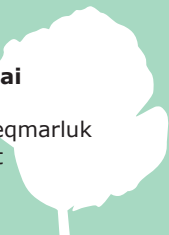
Inuit imigassamik annertuallaamik atuisut pilatsinnerminni nappaammik allatut pissuseqalertarnernik amerlanerusunik peqalersarput, assersuutigalugu aseruuttornert, uummatikkut aamma puakkut ajornartorsiuteqalerne-rit, kiisalu aanaalernissamut aarlerinaatit annertunerulernerit aamma ikit allatut pissuseqalersinnaallutik. Inunnit imigassartunnginnerusunit sivisunerusumik uninngatinneqartarput. Innersuussutigineqarpoq katsorsartinnerup kingorna imigassamik imerpallaannginnissaq, tassalu killissarititaasunik qaangiinaveersaarnissaq.

Imigassartortarnerup allangortinnissaanut ikiorneqarusuppit?

Imigassartortarnerpit allangortinnissaanut ikiorneqarnissat pisariaqartik-kukku, taava katsorsarneqannginninni peqqinnissaqarfiup nakorsavilluunniit siunnersorlutit tapersorsorlutilluunniit ikiorsinnaavaatit. Aamma paasissutissat siunnersuutillu pissarsiarisinnaavatit uani: www.hope.dk imaluunniit ALKOliniemut oqarasuaat (+45) 80 33 06 10mut sianerlutit, taakku akeqanngitsumik kinaassutsimillu isertuussillutik oqarasuaatikkut siunnersorsinnaavaatsit aamma imigassamik ajornartorsiuteqarninnik qaangiiniarninni tapersorsorsinnaavaatsit.

Peqqinnissamut qullersaqarfiup imigassat amerlassusissaannik innersuussutigisai

- Arnanut sap. ak. annerpaamik immiaaqqat arfineqmarluk
- Angutinut sap. ak. annerpaamik immiaaqqat 14it
- Annerpaamik tulleriissillugit imigassat tallimat

Oqaatsit allattukkat

Allogene: Aammik tunisisartumit saneqaatit tigusat

Anæmi: Aap akuinik aappaluttunik amigaateqarneq, aakilliorneq

Biopsi: Vævsprøve. Misissugassamik peersineq

Blastkrise: Killiffik, tassani kronisk myeloid leukæmit akut leukæmimut pisoq

DNA: Sananeqaatit katersuussimasut

Erythrocytter: Aap akui aappaluttut, ilaatigut timimut silaannarmik inger laartitsisut

Graft-versus-host (GVH): Qallunaatut taaguuteqartoq donorversuspacient. Qisuariaataavoq sananeqaatinik tigusilluni aalersuinermit piler sinnaasoq. Aammik tunisisup napparsimasullu ipiutaasartai assigiin ngikkaangata aap akuisa qaqortut napparsimasup sananeqaatai saas suttarpai.

Granulocyt: Aap akui qaqortut itut, bakterianik saassussisartut

Immunsystem: Timip nammineerluni aseruunnernik saassussisartua aamma sananeqaatinik ajortunik toqoraasartoq. Sukkasuumik sivisuumillu atasinnaasunik sunniuteqartartut

Knoglemarvstransplantation: Takuuk sananeqaatinik aalersuilluni kat sorsaaneq

Knoglemarvsundersøgelse: Patermi sananeqaatinik allisitsiummik misis suineq.

Lymfocytter: Aap akui qaqortut. Eqqaamasaatillit, bakterianut virusinullu illersuisugut. Akiuussutissamik kapineqaraangatta lymfocytter sunner neqartarput

Stamcelletransplantation: ilaatigut aamma taaneqartarpoq patermi aalersuineq. Katsorsaaneq, tassani napparsimasoq kemoterapimik kat sorsartereernermit kingorna aap sananeqaataanik tunineqartarpoq.

Trombocytter: Aap akuanik issorsaait, taakku aanaarnissaraluarput unit sittarpaat.

Suut allat aamma atuarsinnaavakka?

Kræftimik nappaateqartunut atatillugu atuagaaqqanik atuarlugit iluaqutaa-sinnaasunik Kræftimut Akiuiniartut arlalinnik saqqummersitsinikuupput.

'Kræfteqalerpunga – qanoq iliorsinnaavunga?'

'Qanigisaasutut inuuneq – kræfteqarluni napparsimasup saniani'

'Periaatsit ilisimatusarnikkut akuerisaanngitsut atorlugit katsorsartinnissat eqqarsaatigaajuk?'

'Ataata Kræftimik nappaateqartutut pisinnaatitaaffitit'

'Kræfti atoqatigiinnerlu'

'Timimik misiliuteqarnerit'

'Nakorsaq aperiuk'

'Suna nappaatigaajuk?'

(Atuagaaqqat angajoqqaanut saaffiginnissuteqarpoq, aamma anaanamut).

Atuagaaqqat www.cancer.dk/webshop imaluunniit oqarasuaat +45 35 25 71 00 attavigalugit inniminnerneqarsinnaapput.

Aamma internettimi nappaatit pillugu annertunerusumik atuarsinnaavutit. Kræftimut Akiuiniartut nittartagaanni www.cancer.dk aamma katsorsartinneq, ilagisat, pinaveersaartitsineq ilisimatusarnerlu pillugit paasissutissanik tamanik peqarpoq. Aammattaaq kræftimik napparsimasut allat qarasaasiakkut chatteqatiginissaannut periarfissaqarpoq www.cancer.dk/debat

Nunani allani nittartakkat

CancerBACKUP Europami kræfti pillugu paasissutissiisartutut nittartagaa siuarsimanerpaanut ilaavoq: www.cancerbackup.org

National Cancer Institute (NCI) amerikami peqqinnissaqarfiup ministeariaata kræftimut suliniaqatigiiffissuaraa: www.cancer.gov

Sumi siunnersorneqarnissannik ikiorneqarsinnaavunga?

Qallunaat Nunaanni kræftimut akiuiniartut nuna tamakkerlugu illoqarfinni assigiinngitsuni kræfti pillugu siunnersuisarpoq. Tassunga sianernikkut namminerluunniit takkullutit siunnersorneqarsinnaavutit. www.cancer.dk-mi siunnersorneqarsinnaavutit ilitersorneqarlutilluunniit, imaluunniit kræftilini-emut sianernikkut. Kræftimut akiuiniartut kræftimik napparsimasunut ilaqutaanullu oqarasuaatikkut siunnersuisarfigaat, sianernerlu akeqanngilaq.

Qungatsimikkut qarnullu iluatigut kræfteqarlutik napparsimasunut attaveqarfiit kræfti pillugu siunnersuisartut Københavnimiittut aqqutigalugit oqarasuaat +45 35 25 77 00imut attavigineqarsinnaapput, imaluunniit nittartaq: www.cancer.dk/patientforeninger attavigalugu.

Oqarasuaatikkut siunnersuisarfiup kræftliniep ammasarfiit

Ulluinnarni 9.00-21.00
Arfininngorneq – sapaat 12.00-17.00
Nalliuttuni matoqqasarpoq
Oqarasuaat +45 80 30 10 30

Kræfti pillugu siunnersuisarfiit

Kræfti pillugu siunnersuisarfik ilinnut qaninneq uani nassaarisinnaavat www.cancer.dk/kraeftraadgivninginger imaluunniit Kræftimut akiuiniartutunut sianerlutit oqarasuaat +45 35 25 75 00.

LYLE - Napparsimasut Imerajummi kræfteqartut, aamma aammikkut kræfteqartut peqatigiiffiat

Napparsimasut peqatigiiffiat Lyle kræftimik napparsimasunut siusinnerusukullu kræfteqarnikunut ilaqutaanullu tapersersuiniartuuvoq. Uani ilittut nappateqartunik nappaateqarsimasunillu allanut attaveqarsinnaavutit. Peqatigiiffimmu tunngasunik www.cancer.dk/lyle - mi aamma www.lyle.dk -mi

Piginnaangorsaqqittarfik Dallund (RehabiliteringsCenter Dallund)

Piginnaangorsaqqittarfimmi Dalundimi kræfteqarlutik napparsimasut pikkorissariarnissaminnut periarfissaqarput, aammalu sunniivigineqarsinnaallutik, nappaateqareerermillu kingorna ingerlariaqqinnissaminnut nukissanik nutaanik aallerfigisinnaallugu. Aamma ilisimatusarnikkut ingerlatsiviuvoq, piginnaangorsaqqinnermut tunngasunik ilisimalikkanik nutaanik tigooqqaasunik. Dallundimi najugaqarnissannut najukkat aqqutigalugu qinnuteqarsinnaavutit.

Piginnaangorsaqqittarfik Dallund

Dallundsvej 63
5471 Sønderød
Oqarasuaat.: +45 64 89 11 34
E-mail: dallund@dallund.dk
www.cancer.dk/dallund

Aamma attavigisinnaavatit ilaqtariit aakkut kræfteqartumk meerallit uani:
Familier-med-kræftramte-boern.dk

Sumi ikiornerneqarsinnaavunga kiisalu sumi siunnersorneqarsinnaavunga aamma?

Kræftimut akiuniarluni suliniaqatigiiffik Neriuffik, Kalaallit Nunaanni sumiiffinni amerlasuuni immikkoortortaqaqarpoq. Ilinnut qaninnerpaaq qanorlu saaffigineqarsinnaanersoq napparsimavimmi sulisunut nakorsanullu paasiniarsinnaavat. Imaluunniit Neriuffiit Kattuffiat Nuummiittoq attavigisinnaavat uunga:

Neriuffiit Kattuffiat
Postboks 1546
Imaneq 41
3900 Nuuk

Oqarasuaat: 00299 49 04 89
Fax: 00299 31 25 04

E-mail: neriuffik@greenet.gl
www.neriuffik.gl

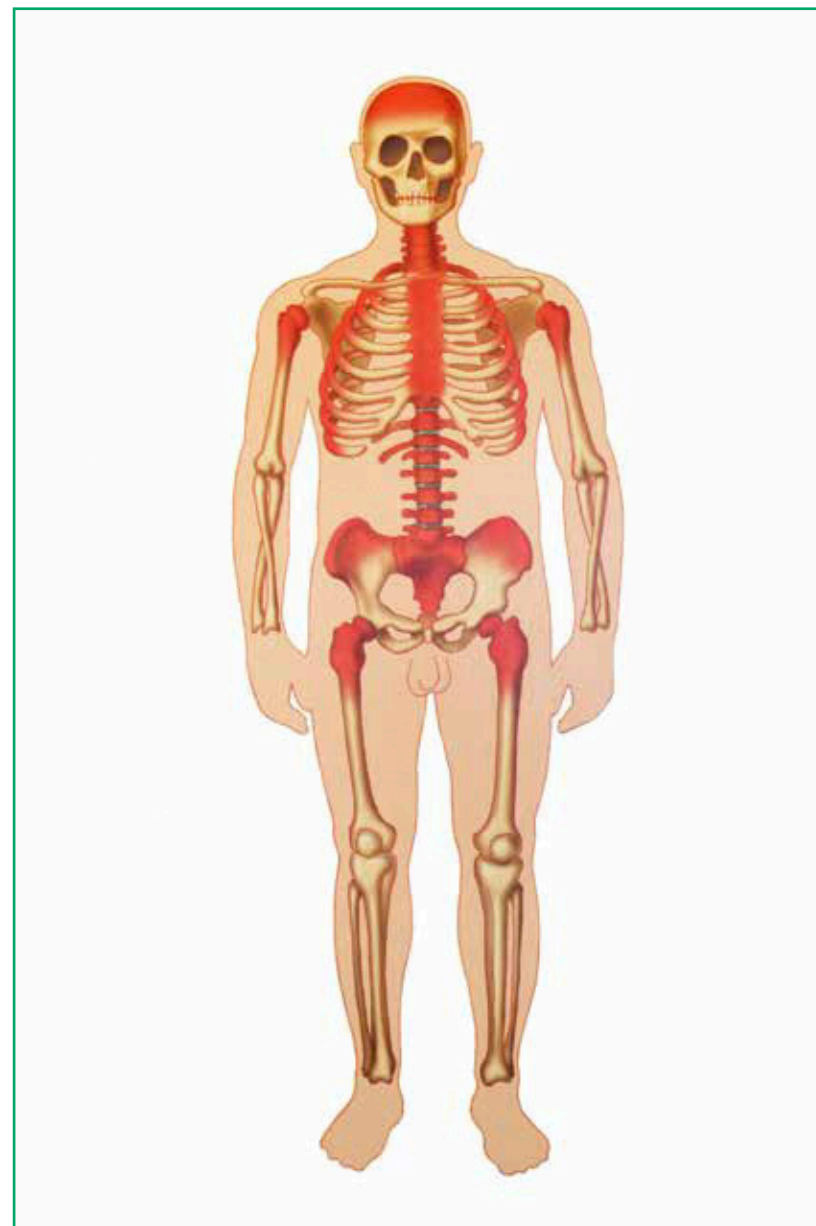

Aak aamma pateq

Aap sananeqaatai patermi sananeqartarput, taakkulu killilimmik uumasinnaallutik. Inuunerput tamaat pateq sananeqaatinik nutaanik aatsinnut sanaartortarpoq. Nutarterineq aap sananeqaataani aalersuisumit pisarpoq, taakkulu aggorlutik aap sananeqaataatut assigiinngitsunut ineriartoqqillutik ingerlaqqittarput imatullu assigiinngitsunik taaguuteqalerlutik: aap akui qaqortut, aap akui aappaluttut, aap akuanik issorsaait, takuuk qupp. 4.

Pateq ullup unnuallu ingerlanerani sananeqaatinik milliartinik sanaartortarpoq. Inersimasoq timimini 5 liiterimik aaqarpoq. Inunngornitsinni saanigut tamarmik aap sananeqaataanik sanaartulertarput. Utoqqaligaangatta qitiusumik saanigut kisimik aap sananeqaataanik sanaartulertarput, tassalu niaqqutta saarngani, qiteralimmi, sakissatsinni, najungasutsinni, siffissami, talittalu qulaatungaani niutsinnilu.

Titartakkami pateq aappaluttumik qalipaateqarpoq

Neriuffiit Kattuffiat

Postboks 1546

Imaneq 41

3900 Nuuk

Tlf. +299 49 04 89

Fax: +299 31 25 04

neriuffik@greennet.gl

www.neriuffik.gl

